

Scenariusz zajęć 1 – Ochrona własności przemysłowej

Temat zajęć: *Jak korzystać, by nie naruszać, jak chronić, by nie ograniczać?*

Kilka słów o własności przemysłowej.

Cele ogólne:

- Doskonalenie umiejętności analityczno-językowych, takich jak: czytanie ze zrozumieniem, formułowanie pytań i problemów, uzasadnianie, wyjaśnianie, klasyfikowanie, wnioskowanie, definiowanie, posługiwanie się przykładami;
- Doskonalenie umiejętności samodzielnej oceny informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy i wartościowania, a także rzetelnego korzystania ze źródeł;
- Rozwijanie u uczniów szacunku dla wiedzy i zachęcanie do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości;
- Kształtowanie postawy poszanowania praw osób trzecich;
- Rozwijanie umiejętności pracy w grupie.

Cele szczegółowe:

- Zdobycie wiedzy na temat praw własności przemysłowej;
- Zdobycie umiejętności klasyfikacji przedmiotów ochrony własności przemysłowej dla poszczególnych rozwiązań;
- Zdobycie umiejętności właściwego korzystania z chronionej własności przemysłowej.

Metody i formy pracy:

- Dyskusja, rozmowa moderowana;
- Praca indywidualna;
- Praca grupowa,
- Prezentacja.

Pytania kluczowe:

- Co to jest wynalazek?
- Czy każdy wynalazek to innowacja?
- Kto może tworzyć innowacje?
- Czy każde innowacyjne rozwiązanie warto chronić?
- Skąd czerpać inspirację do nowych pomysłów?
- Dlaczego warto chronić nowe rozwiązania?
- W jaki sposób można chronić nowe rozwiązania?

Przebieg zajęć:

Część wstępna (max. 15 min.):

Nauczyciel zadaje uczniom pytanie, jakie przedmioty mogą podlegać ochronie w ich najbliższym otoczeniu np. sali szkolnej?

Dyskusja moderowana przez nauczyciela. Pytania pomocnicze:

- Jakie rozwiązania techniczne znajdują się w pobliżu np. zegar albo rzutnik?
- Czy chronimy tylko rozwiązania techniczne?
- Jakie rozwiązania nietechniczne można ochronić?

Część główna (ok. 25 min.):

Po zebraniu odpowiedzi uczniów nauczyciel porządkuje zebrane pomysły i zapoznaje uczniów z najbardziej popularnymi przedmiotami prawa własności przemysłowej: patent (dla rozwiązań technicznych) oraz wzór przemysłowy i znak towarowy (dla rozwiązań wizualnych). Nauczyciel zwraca uczniom uwagę, że poszczególne kategorie różni nie tylko przedmiot, ale też czas ochrony.

Następnie nauczyciel zadaje kolejne pytanie:

- Dlaczego wynalazcy potrzebują ochrony swoich rozwiązań?

Po czym dzieli uczniów na dwie grupy: zwolenników i przeciwników praw ochronnych. Uczniowie na podstawie lektury publikacji, ale także (koniecznie) własnych doświadczeń np. w Internecie mają za zadanie, przez ok. 10 minut, znaleźć jak najwięcej argumentów ZA albo PRZECIW ochronie własności intelektualnej.

Podsumowanie zajęć (ok. 5 min.):

Uczniowie prezentują zgromadzone argumenty. Nauczyciel omawia poszczególne przypadki, po czym zadaje uczniom pytanie, jakie wnioski i nowe wiadomości zapamiętają z tej lekcji. Po zebraniu kilku odpowiedzi nauczyciel dokonuje krótkiego podsumowania zajęć i dziękuje uczniom za aktywny udział w lekcji.

Literatura:

- Publikacja projektowa

Scenariusz zajęć 2 – Ochrona własności przemysłowej

Temat zajęć: *Inspiracje dla innowacji*

Cele ogólne:

- Doskonalenie umiejętności analityczno-językowych, takich jak: czytanie ze zrozumieniem, formułowanie pytań i problemów, uzasadnianie, wyjaśnianie, klasyfikowanie, wnioskowanie, definiowanie, posługiwanie się przykładami;
- Doskonalenie umiejętności samodzielnej oceny informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy i wartościowania, a także rzetelnego korzystania ze źródeł;
- Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi informatycznych;
- Rozwijanie u uczniów szacunku dla wiedzy i zachęcanie do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości;
- Kształtowanie postawy poszanowania praw osób trzecich;
- Rozwijanie umiejętności pracy w grupie.

Cele szczegółowe:

- Utrwalenie wiedzy na temat praw własności przemysłowej;
- Kształtowanie umiejętności klasyfikacji przedmiotów ochrony własności przemysłowej dla poszczególnych rozwiązań;
- Kształcenie umiejętności w zakresie właściwego korzystania z chronionej własności przemysłowej,
- Zdobywanie umiejętności wyszukiwania chronionych przedmiotów własności przemysłowej.

Metody i formy pracy:

- Dyskusja, rozmowa moderowana;
- Praca indywidualna;
- Praca grupowa;
- Prezentacja.

Wymagane środki dydaktyczne:

- Wolny dostęp do urządzeń z połączeniem do Internetu (najlepiej komputerów).

Pytania kluczowe:

- Skąd czerpać inspirację do nowych pomysłów?
- Gdzie znaleźć informacje o chronionych rozwiązaniach?

Przebieg zajęć:

Część wstępna (max. 15 min.):

Nauczyciel zadaje uczniom pytanie, co zapamiętali z poprzedniej lekcji, dokonuje krótkiego przypomnienia. Następnie urządza zawody dla uczniów polegające na prawidłowej kwalifikacji prawa ochronnego do przedmiotu znajdującego się w klasie. Nauczyciel

wymienia ok. 5 przedmiotów np. oświetlenie lub oryginalny kształt krzesła, a uczniowie muszą przyporządkować kategorię praw własności przemysłowej np. wzór przemysłowy, mechanizm zegara – patent, logo na rzutniku – znak towarowy itd. Wygrywa grupa, która będzie miała najwięcej poprawnych odpowiedzi. Uwaga – w trakcie zabawy uczniowie szybko się zorientują, że ten sam przedmiot można chronić różnymi prawami własności intelektualnej, dlatego trzeba być precyzyjnym w określeniu, co chcemy dokładnie chronić i po co.

Część główna (ok. 25 min.):

Nauczyciel zadaje uczniom pytanie: kto wynalazł żarówkę? Jakich znają polskich wynalazców i co wynaleźli? Po krótkim przedstawieniu kilku czołowych postaci zagranicznych np. T. Edison (żarówka), G. Bell (telefon), G. Marconi / N. Tesla (radio, spór o pierwszeństwo) i polskich: Ignacy Łukasiewicz (lampa naftowa), Maria Curie-Skłodowska (Polon i Rad, *przeciwniczka systemu patentowego), Jan Szczepanik (kamizelka kuloodoporna), Ignacy Mościcki (Prezydent II RP, chemik, wynalazca m.in. metody pozyskiwania azotu z powietrza do produkcji kwasu azotowego), nauczyciel zadaje uczniom pytania:

- Skąd można czerpać inspiracje do tworzenia nowych rozwiązań? – propozycje odpowiedzi: z historii, z natury, z bazy obecnego stanu wiedzy itd.
- Gdzie znaleźć informacje nt. obecnego stanu wiedzy? – odpowiedź: z baz danych urzędów patentowych
- Czy w dzisiejszych czasach można wynaleźć rower albo żarówkę?

Następnie nauczyciel prezentuje uczniom podstawową wyszukiwarkę przedmiotów chronionych – na stronie Urzędu Patentowego RP (www.uprp.gov.pl) i po wpisaniu w nią haseł: żarówka lub rower, udowadnia że również dziś mogą być one opatentowanym wynalazkiem. Następnie tłumaczy, dlaczego tak się dzieje i omawia różne funkcjonalności wyszukiwarki (opcjonalnie można zaprezentować również wyszukiwarki zagraniczne EPO/EUIPO).

Następnie nauczyciel dzieli uczniów na grupy i każda z nich ma za zadanie w ciągu 10 min. znaleźć jak najwięcej różnych przedmiotów codziennego użytku (np. lodówka, radio itd.), które są opatentowanym wynalazkiem. Można urozmaicić zajęcia poprzez różnicowanie punktów za prawo w mocy i za prawo wygaśnięcie lub jeśli uda się znaleźć polskich/zagranicznych twórców itd.

Analogiczne zajęcia można przeprowadzić ze znakami towarowymi znanych marek, wówczas uczniowie musieliby znaleźć swoje ulubione marki wraz z datą wygaśnięcia ich ochrony.

Uwaga: ochronę znaków towarowych można przedłużyć.

Podsumowanie zajęć (ok. 5 min.):

Uczniowie prezentują wyniki swoich poszukiwań i prezentują je przed pozostałymi grupami. Nauczyciel komentuje poszczególne przypadki i krótko podsumowuje wiedzę i umiejętności zdobyte w trakcie zajęć. Na koniec dziękuje uczniom za aktywny udział.

Literatura:

- Publikacja projektowa